

Aan Provinciale Staten van Fryslân

Leeuwarden, 9 november 2021

Verzonden, **- 9 NOV. 2021**

Ons kenmerk : 01930869
Afd./Opgave : Financiën en middelen
Behandeld door :
Uw kenmerk :
Bijlage(n) : 1

Onderwerp : Aanvullende informatie kapitaalverzoek Alliander

Geachte Statenleden,

Zoals toegezegd in het PS-stuk over het verzoek van Alliander tot versterking van de kapitaalstructuur, ter behandeling in de Statenvergadering van 24 november aanstaande, willen we u graag informeren over de recente ontwikkelingen hieromtrent. Daarnaast bevat deze brief de stand van zaken in het conflict met Alliander over de niet aflosbare, achtergestelde lening en de informatie van Liander over de grootschalige uitbreiding van het elektriciteitsnet in de provincie Fryslân.

Actualisatie financiële prognoses van Alliander

Conform de concept lening documentatie heeft Alliander op 24 september 2021 KPMG voorzien van een actualisatie van de financiële prognoses (de Financial Update). De Financial Update van Alliander is door KPMG opnieuw beoordeeld om te bepalen of er ten opzichte van het prognosemodel dat ten grondslag lag aan de Letter of Comfort (opgesteld voor de aandeelhouders) significantie wijzigingen zijn. De door Alliander doorgevoerde aanpassingen bestaan uit:

- de verwerking van het definitieve Methodebesluit 2022 van de ACM;
- een actualisatie van de investeringsprognoses;
- een actualisatie van de werkelijke cijfers voor 2020 en halfjaarcijfers voor 2021.

Benodigde kapitaal aandeelhouders

Alliander acht een kapitaalinjectie van € 600 mln. nog altijd voldoende om een solide A-rating te behouden tot 2030. Hoewel het doorvoeren van het Methodebesluit resulteert in een verlaging van de kapitaalbehoefte, leidt de verwachte, forse toename van de investeringen, tot

een tegengestelde beweging. Bij de geplande investeringen voor de komende jaren heeft Alliander geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen rond opslag van energie.

Op basis van de Financial Update zal netto meer kapitaal benodigd zijn over de prognoseperiode dan eerder voorzien. Alliander verwacht de gestegen kapitaalbehoefte op te vangen door het aantrekken van meer hybride leningen uit de kapitaalmarkt. Alliander concludeert op basis van deze ontwikkeling eveneens dat de kapitaalinjectie van € 600 mln. vanuit aandeelhouders onverminderd nodig blijft en voldoende zal zijn om de A-rating te ondersteunen.

Conclusies KPMG

KPMG heeft op basis van de Financial Update opnieuw een analyse gedaan van de marktconformiteit met betrekking tot de kapitaalvraag aan de aandeelhouders, het voorkeursinstrument, het beoogde rendement en het onderliggende proces. Op basis van deze analyse ziet KPMG geen reden om af te wijken van haar eerdere conclusies in de Letter of Comfort van 31 mei 2021.

Deelname provincie Fryslân aan het Kapitaalsversterkingstraject Alliander

Het overgrote deel van de 76 aandeelhouders heeft aan Alliander laten weten positief tegenover het kapitaalversterkingsverzoek te staan en in november hierover een definitief beluit te nemen. Gebaseerd op deze zogenaamde 'voorgenomen besluiten' wordt de ten doel gestelde € 600 mln. gehaald; mede doordat een flink aantal gemeenten en provincies Gelderland en Fryslân een deelname van maximaal 25% boven pro rata overwegen, waardoor het mogelijk niet deelnemen van enkele aandeelhouders kan worden gecompenseerd.

Indien alle voorgenomen besluiten van de aandeelhouders onverkort worden omgezet in definitieve besluiten, zal het bedrag waarvoor provincie Fryslân zal deelnemen aan de kapitaalversterking naar verwachting rond de € 77 mln. uitkomen. Dat bedrag ligt iets boven het pro rata bedrag van € 76 mln. en fors lager dan het voorgenomen besluit om voor maximaal € 95 mln. deel te nemen. Uiteraard kan het uiteindelijke bedrag na definitieve besluitvorming nog (fors) gaan wijzigen, maar de voortekenen zijn zeer positief.

Kapitaalmarktrente

In de laatste maanden is de kapitaalmarktrente behoorlijk opgelopen. De 10 jaars IRS, de rentebasis voor de reverse hybride converteerbare obligatielening, is de afgelopen periode opgelopen. Het ziet ernaar uit dat de kapitaalmarktrente de komende periode niet substantieel zal dalen. De vergoeding voor de te verstrekken lening aan Alliander zal hierdoor naar verwachting aan de bovenkant van de range van 1,75% tot 2,25% uitkomen. Wel is de inflatie in Europa recentelijk sterk opgelopen (tot circa 4%), waardoor de rentevergoeding momenteel lager is dan de inflatie.

Kennismakingsgesprek gedeputeerde Douwstra en Alliander

Op 28 oktober jl. hebben de CEO en CFO van Alliander kennisgemaakt met gedeputeerde Douwstra. Alliander heeft benadrukt dat het de komende jaren voor een enorme uitdaging staat en haar elektriciteitsnetwerk moet verzwaren en uitbreiden. Hierdoor neemt de kapitaalbehoefte van Alliander toe en wordt, net zoals bij andere Netbeheerders, een beroep op de aandeelhouders gedaan. Provincie Fryslân heeft groot belang bij de investeringen in de netten van Alliander om hiermee de huidige knelpunten op te lossen en te voorkomen dat er nieuwe ontstaan.

Recentelijk heeft Liander, 100% dochter van Alliander, grootschalige uitbreidingen van het elektriciteitsnet in Fryslân aangekondigd (zie bijlage). Het is van groot belang dat de kapitaalversterking van Alliander door de aandeelhouders slaagt, zodat Alliander de benodigde investeringen in de netten kan bekostigen.

Conflict niet aflosbare achtergestelde lening

Ook is in het gesprek kort stilgestaan bij het conflict over de niet aflosbare, achtergestelde lening. Zowel provincie Fryslân als Alliander willen nog steeds gezamenlijk tot een oplossing komen, maar de zienswijzen liggen ver uiteen.

Alliander heeft aangegeven bij het standpunt te blijven dat ze gerechtigd is om zonder toestemming van de provincie en zonder een redelijke compensatie, de niet aflosbare lening eenzijdig te beëindigen op 1 december 2021. De door ons geraadpleegde advocaten spreken dit tegen. Wij zullen Alliander nogmaals erop wijzen dat ze zich moeten houden aan de contractuele verplichtingen. Indien Alliander desondanks op 1 december de hoofdsom van de lening aan ons overmaakt, zal dit de kans om het geschil in der minne te schikken, aanzienlijk verkleinen. Het conflict dat Alliander over (soortgelijke) achtergestelde leningen heeft met drie andere aandeelhouders, lijkt op een juridische procedure uit te draaien.

Samenvattend

De deelname van provincie Fryslân aan de reverse hybride converteerbare obligatielening van Alliander is noodzakelijk om Alliander in de komende jaren voldoende gekapitaliseerd te houden, zodat hiermee de versterking en uitbreiding van de elektriciteitsnetten binnen het verzorgingsgebied kunnen worden bekostigd. De hoogte van de vergoeding voor de lening zit aan de bovenkant van de eerder afgegeven range. Voor het conflict over de niet aflosbare lening is nog geen oplossing gevonden.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius - Riemersma, MBA MCM, secretaris

Om NuLelie uit te voeren moet ruim 1000 kilometer sleuf gegraven worden, 2100 kilometer middenspanningskabel worden gelegd en circa 300 transformatorhuisjes vervangen of geplaatst worden. Liander heeft hiervoor een aanbesteding in de markt gezet. Geert Wijnen, regiolead voor Friesland en de Noordoostpolder: "De programma-aanpak is uniek omdat Liander zich hiermee in een keer van voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit verzekert. Het programma is verdeeld in drie deelgebieden waarop aannemers kunnen inschrijven. Alle werkzaamheden in de 37 verschillende projecten binnen het programma zijn naar verwachting eind 2025 gereed. Met de uitbreiding is zo'n 250 miljoen euro gemoeid."

Betrouwbaar elektriciteitsnet

Uitbreiding is nodig omdat het elektriciteitsnet in Friesland en de Noordoostpolder niet meer passend is om de vele ontwikkelingen die in de regio's plaatsvinden van de gewenste capaciteit te voorzien.

Nederland heeft een van de betrouwbaarste elektriciteitsnetten van de wereld. Dit is echter niet ontworpen voor de snelle ontwikkelingen die nu plaatsvinden. De schaarste op het net is het gevolg van de groeiende economie, de digitalisering van de samenleving, het in recordtempo bouwen van huizen en het verduurzamen van de energievoorziening. Deze ontwikkelingen zorgen voor een explosieve vraag naar elektriciteit waardoor het letterlijk knelt op het elektriciteitsnet. Door de uitbreidingen van het elektriciteitsnet in Friesland en de Noordoostpolder kunnen bedrijven en grote producenten van duurzame energie die op de wachtlijst staan weer aangesloten worden.

Drie deelgebieden, drie aannemers

Afgelopen jaar is door het programmateam hard gewerkt aan de voorbereidingen voor de aanbesteding van het Programma NuLelie. Een belangrijke mijlpaal was de publicatie van de aanbestedingsstukken eind september. Begin 2022 worden naar verwachting de drie deelgebieden van het programma gegund aan drie aannemers. De aannemers gaan in samenwerking met en in opdracht van Liander de komende jaren in het gehele gebied werkzaamheden voorbereiden, de kabels aanleggen en de transformatorhuisjes bouwen. Om gemeenten in Friesland en de Noordoostpolder mee te nemen in de ontwikkelingen is Liander deze zomer gestart met informatiebijeenkomsten over de programma-aanpak van NuLelie. In elke gemeente moeten de juiste vergunningen worden aangevraagd en procedures doorlopen. Liander voert dit altijd in nauwe samenwerking met de betreffende gemeente uit en betreft belanghebbenden waaronder omwonenden van transformatorhuisjes en kabeltracés bij zowel de voorbereidings- als realisatiefase.

Uitbreiding van de grote elektriciteitsstations

In het vorig jaar gepubliceerde [Investeringsplan 2020 – 2029](#) beschrijft Liander de majeure uitbreidings- en vervangingsinvesteringen in de netten in de provincies waar de netbeheerder actief is. Dit betreft met name de uitbreiding van de grote elektriciteitsstations. Voor de periode tot 2029 voorziet Liander op dit moment voor Friesland en de Noordoostpolder dat 46 van de 65 stations overbelast raken. Om dat te voorkomen gaat Liander de komende tien jaar 11 nieuwe stations bouwen en 8 bestaande stations uitbreiden. NuLelie richt zich op de uitbreiding van de middenspanningsnetten. Deze zijn de schakel tussen de hoogspanningsnetten van Tennet en

de laagspanningsnetten die Liander ook beheert. Op de middenspanningsnetten zijn voornamelijk grote verbruikers van elektriciteit en producenten aangesloten, zoals bedrijven, industrie, scholen, supermarkten en wind- en zonneparken. Daarmee is de uitbreiding van het middenspanningsnet een logische aanvulling op de plannen om de capaciteit van de grote elektriciteitsverdeelstations uit te breiden zoals uiteengezet in het Investeringsplan.

Voor meer informatie over NuLElie zie liander.nl.